

**חטיפת האפיקומן ו-5 דרכים חינוכיות אצל הראשונים כיצד לשמור על הילדים
מלהתרחק בליל הסדר ומקיום מצוות**
**Stealing (?!) the Afikoman & 5 Educational Approaches to Keep Children
from Leaving the Pesach Seder & Leaving "The Derech"**

1. **פסחים קט ע"א** - אמרו עליו על רבי עקיבא שהיה מחלק קליות ואגוזין לתינוקות בערב פסח כדי שלא ישנו וישאלו. תניא רבי אליעזר אומר **חוטפין מצות בלילי פסחים בשביל תינוקות שלא ישנו**.
2. **רמב"ם, הלכות חמץ ומצה, ז, ג** - וצריך לעשות שינוי בלילה הזה כדי שיראו הבנים וישאלו ויאמרו מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות? עד שישב להם ויאמר להם: כך וכך אירע כך וכך היה. וכיצד משנה? מחלק להם קליות ואגוזים, ועוקרים השולחן מלפניהם קודם שיאכלו, וחוטפין מצה זה מיד זה וכיוצא בדברים האלו.
3. **ראב"ד, שם** - ממהרין לאכל כדי שלא יישנו.
4. **נימוקי יוסף - פסחים, שם** - ... דרך שחוק וחיוב מצוה.
5. **המאירי, בית הבחירה, פסחים, שם** - שמתעסקים בה דרך המייה וחטיפה זה מזה.
6. **המאירי, שם, קידושין מ ע"ב** - ... דרך גרגרות.
7. **תורת משה (אלשיך) דברים פרק יא, יט** - שהקדמה זו תועיל גם ללימוד בניכם, כי אם תלמדום מבלי שום "דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם" לא ידבק בם למודכם. אמנם אחר מה שאמרתי ושמעתם את כו' על לבבכם כו', אז ולמדתם אותם את בניכם, שכל כך יכנס הלמוד בלבם ונפשם עד גדר שגם ימשכו מאליהם לדבר הם בם בשבתך בביתך מבלי תתחיל אתה:
 8. **תפלת "ובא לציון"** - ולעבדו בלבב שלם, למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה.
9. **רשב"ם, שם** - ולי נראה חוטפין, מסלקין את הלחם מיד התינוקות שלא יהיו ישנים מתוך מאכל הרבה.
10. **הר"ן (על הרי"ף)**: ולי נראה חוטפין - מסלקין את הלחם מיד התינוקות, שלא יהו ישנים מתוך מאכל הרבה כדרך התינוק לאחר אכילתו, ושוב לא ישאלו. אבל עכשיו כשחוטפים מהן לא ישנו וישאלו, כלומר לא ישנו [מפני] שלא אכלו כדי שובען... וכן מוכח לשון התוספתא (פסחים י, ט), דתניא ר' אליעזר אומר חוטפין מצה לתינוק כדי שלא יישן. ר' יהודה אומר משמו אפילו לא אכל אלא חזרת אחת ולא טיבל אלא פרפרת אחת חוטפין מצה לתינוק כדי שלא יישן.
11. **רש"י, שם** - מגביהין את הקערה בשביל תינוקות שישאלו.
12. **הר"ם פיינשטיין, מסורת משה ג, עמ' תעה ותקז** - אמרתי פעם בענין של שבת, שההורים שבאו לאמריקה בדור האחרון חשבו והחזיקו שקשה לשמור שבת, וכך לימדו לבניהם, וזה היה היצר הרע הכי גדול שאפילו אם הם בעצמם שמרו שבת, מ"מ הם הדיחו את כל הקהל מדרך הישר עיי"ז שדיברו כל הזמן על הקושי בשמירת שבת ["אוי, איז שווער זו זיין א ייד"']. ועיי"ז נאבד כל הדור... וכל מי שאמר לבניו דברים כאלו, הוא גרם לבניו לחשוב שבאמת קשה להיות גבור שכובש יצרו, דלא כל אחד יכול לעמוד בנסיון, וממילא זה אין להם!